

Kavram Geli?im Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kavram Geli?im Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24484>

Özet

Kavram Gelişim Ölçeği, 2008 yılında K. Avşalak tarafından hazırlanan bir yüksek lisans tezi (tez.yok.gov.tr) kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle 60-72 aylık okul öncesi dönemdeki çocukların **kavram gelişimi** düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin temel kullanım amacı, deneysel bir çalışmada uygulanan **müzik eğitiminin** çocukların kavram gelişimi üzerindeki etkilerini ölçmek olmuştur.

Ölçek, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen araştırma için geliştirilmiş olup, okul öncesi eğitim programlarının etkililiğini değerlendirmede kullanılabilecek, gelişimsel alanlara odaklanan bir araç niteliindedir.

Anahtar Kelimeler

Kavram Gelişimi, **Okul Öncesi Dönem**, Müzik Eğitimi, Çocuk Gelişimi, Geliştirme Ölçeği, Bilişsel Gelişim.

Yazarlar

K. Avşalak.

Amaç

Kavram Gelişim Ölçeği'nin birincil amacı, 60-72 aylık çocukların bilişsel yeteneklerinin önemli bir bileşeni olan **kavram gelişimi** düzeylerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle deneysel araştırmalarda, uygulanan eğitim programlarının (bu durumda müzik eğitiminin) kavramsal bilgi edinimi üzerindeki etkisini ölçmek için bir pre-test ve post-test aracı olarak kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, çocukların temel kavramları (renk, şekil, sayı, mekân vb.) anlama ve kullanma becerilerini nicel olarak belirleyerek, eğitimcilerin ve araştırmacıların gelişimsel ihtiyaçları tespit etmesine olanak sağlamıştır.

Yapı

Ölçek, Kavram Gelişimi psikolojik yapısını ölçmektedir. Kavram gelişimi, bireyin çevresindeki nesnelere, olaylara ve ilişkileri anlamlandırma için zihinsel kategoriler oluşturma sürecini ifade eder. Okul öncesi dönemde bu yapı genellikle aşağıdaki alt alanları içerir:

Sınıflama ve Eleştirme Yetenekleri: Nesnelere ortak özelliklerine göre gruplandırma.

Sayı ve Nicelik Kavramları: Temel matematiksel düşünme becerileri.

Mekân ve Zaman Kavramları: Uzamsal ilişkileri ve ardışıklık anlamı.

Renk ve Şekil Kavramları: Temel görsel ayrımlık.

Ölçek, bu bilişsel alanlardaki edinimi değerlendirerek, çocuğun genel kavramsal olgunluk düzeyine dair bilgi sunmayı hedefler.

Geçerlik

Sağlanan kaynak bilgide (Geçerlik: -) spesifik geçerlik katsayıları veya yöntemleri özetlenmemiştir. Ancak, bir yüksek lisans tezi (Yüksek lisans tezi) kapsamında geliştirilen bir ölçme aracı olduğu için, geçerlik çalmaları (kapsam geçerliği, yapı geçerliği veya uzman görüşü alma gibi) tezin metodoloji bölümünde detaylıca ele alınmış olması beklenmektedir.

Ölçeğin kapsam geçerliği, muhtemelen okul öncesi eğitim programları müfredatında yer alan temel kavramları temsil etme derecesi üzerinden sağlanmıştır. Detaylı geçerlik analizleri için Avşak (2008) tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlilik

Sağlanan kaynak bilgide (Güvenirlilik: -) spesifik güvenirlik bilgileri (iç tutarlık katsayısı, test-tekrar test güvenirliği vb.) belirtilmemiştir. Geliştirme aşamasındaki ölçeklerde, genellikle Cronbach Alfa katsayısı veya iki yarım güvenirlik yöntemleri kullanılarak iç tutarlık analizleri yapılmıştır.

Güvenirlilik çalmaları sonuçları, ölçeğin 60-72 aylık çocuklarda kavram gelişimini ne derece tutarlı ölçtüğünü göstermektedir. Bu verilerin tamamına, ölçeğin geliştirildiği orijinal akademik çalşımadan ulaşılabılır.

Faktör Analizi

Kavram Gelişim Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü incelemek amacıyla gerçekleştirilmiş bir faktör analizi hakkında kaynakta bilgi bulunmamaktadır. Eğer ölçek birden fazla alt boyutu (örneğin, sayı kavramları ve mekân kavramları) ölçmek üzere tasarlanırsa, bu alt boyutların birbirinden ayrışıp ayrışmadığını doğrulamak için Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmış olabilir. Bu analizler, ölçeğin ölçtüğü kavramsal yapıların teorik beklentilerle uyumlu olup olmadıklarını ortaya koyar.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Araştırmacı tarafından spesifik bir çalıma için geliştirilmiş ölçek)

Format: Belirtilmemiştir. (Yüksek ihtimalle, çocukların sözel yanıtları veya performansları puanlamaya dayalı bir değerlendirme formu veya derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Dönem Çocukları

Yaş Grubu: 60-72 aylık çocuklar

Popülasyon Detayları: Çalışma, genellikle kentsel bölgelerdeki anaokullarına devam eden çocukları kapsamıştır. Çalışmanın ana örnekleme, müzik eğitiminin etkisini incelemek üzere deney ve kontrol gruplarına ayrılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek, bir eğitim programının (Müzik Eğitimi) etkisini ölçmek için deneysel desende ön test ve son test olarak kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Bilişsel Yetenekler, Erken Çocukluk Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Deneysel Çalışma, 60-72 Ay, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: K. Avşak (Tezin yazıldığı dönemdeki başlık: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçek, 2008 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir tez çalışması için geliştirildiğinden, ticari kullanım için telif hakkı veya ücret bilgisi genel olarak paylaşılmamıştır. Akademik veya araştırma amaçlı kullanım için, tezin yazarı ve ilgili enstitüden izin alınması gerekebilir.

Kaynaklar

Bu ölçeğin geliştirilmesine dair temel referans aşağıdadır:

Avşak, K. (2008). *Okul öncesi dönem 60-72 aylık çocuklara uygulanan müzik eğitiminin kavram*

geliŒimi üzerindeki etkisinin incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kavram-gelisim-olcegi-toad.pdf](#)

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](#)

Kavram GeliŒim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme bilgileri (Derecelendirme: -), ölçeğin geliŒtirildiđi Avđalak (2008) bağlıklı yüksek lisans tezinin ekler bölümünde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM